

MATURITNÍ OKRUHY Z PŘEDMĚTU EKONOMIE

1. PODSTATA A FUNGOVÁNÍ TRŽNÍ EKONOMIE

- Základní ekonomické pojmy: definice ekonomie, mikroekonomie, makroekonomie, ekonomika. Na jaké tři základní otázky nám ekonomie odpovídá?
- Potřeby a statky – členění, příklady, služby.
- Životní úroveň, vzácnost, obětovaná příležitost.
- Příklad 1 potřeby – v čem se budou lišit vaše potřeby, které máte teď a které budete mít za 10 let?
- Příklad 2 – náklady obětované příležitosti: Máte 20 tisíc Kč a můžete je uložit do banky nebo si za ně koupit televizi.

2. VÝROBA A HOSPODÁŘSKÝ PROCES

- Výroba, výrobní faktory, hospodářský proces.
- Trh, tržní subjekty, definice trhu, nabídka a poptávka.
- Tržní rovnováha, vznik rovnovážné ceny, vliv ceny na nabídku a poptávku, chování spotřebitele.
- Úloha zisku v tržním systému – náklady, výnosy, VH. Co jsou to náklady, co jsou výnosy, příklady.
- Monopol, oligopol
- Příklad: Pokud bude cena výrobku stoupat, bude poptávka po něm klesat nebo stoupat?
- Příklad 1 – vypočítejte, kolik činí zisk, pokud jste na výrobu košil vynaložili náklady za materiál, mzdy a ostatní náklady 2 000 000 Kč a prodali jste košile za 2 500 000 Kč.

3. PODNIKÁNÍ – NEŽ ZAČNEME PODNIKAT

- Definice podnikání.
- Průzkum trhu
- Podnikatelský záměr
- Zakladatelský rozpočet.
- Rizika podnikání
- Franchizing
- Který zákon upravuje definici a podmínky podnikání?
- Kdo může podnikat – rozdíl mezi podnikáním fyzické a právnické osoby
- Co je to živnost
- Povinnosti podnikatele
- Obchodní rejstřík – co je OR, které údaje se do obchodního rejstříku zapisují.

4. FORMY PODNIKÁNÍ

- Formy podnikání – porovnání podnikání s.r.o. a fyzické osoby, výhody a nevýhody.
- Obchodní korporace, charakteristika, znaky (ručení)
- Typy obchodních korporací
- Jednání a zastupování jménem podniku – statutární orgány, plná moc, prokura.
- Základní pojmy – zakladatelská smlouva/listina, vklad společníka, základní kapitál, peněžní a nepeněžní vklad, podíl společníka, jednatel, valná hromada, představenstvo, dozorčí rada.
- Obchodní rejstřík – co je OR, které údaje se do obchodního rejstříku zapisují.

5. PODNIKÁNÍ FYZICKÉ OSOBY

- Definice podnikání,
- podle kterého zákona podnikají FO,
- živnost – definice, podmínky pro získání živnostenského oprávnění,
- rozdělení živností + uvést příklady,
- postup při založení živnosti,
- odpovědný zástupce,
- franchizing,
- přerušení živnosti,
- provozovna,
- povinnosti podnikatele,
- jednání jménem podnikatele,
- zánik živnostenského podnikání, archivace
- Úřad práce.

6. PODNIKÁNÍ PRÁVNICKÉ OSOBY

- Definice podnikání,
- podle kterého zákona podnikají PO
- Obchodní korporace, charakteristika, znaky (ručení)
- Příklady obchodních korporací
- společnost s ručením omezeným – ručení, vklad, řízení, rozdělování zisku
- pojmy - základní kapitál, peněžní a nepeněžní vklad, práva a povinnosti společníka, valná hromada, dozorčí rada;
- jednání jménem firmy,
- provozovna a povinnosti podnikatele,
- vznik a zánik korporace, archivace.
- Co je to akcie
- Nezisková organizace – popište a uveďte příklad.

7. HOSPODAŘENÍ OBCHODNÍHO ZÁVODU

- Hlavní činnost
- Náklady – členění nákladů (přímé, nepřímé, fixní, variabilní).
- Možnosti snižování nákladů.
- Vysvětlit rozdíl mezi hospodařením obchodní korporace a neziskové organizace.
- Kalkulace celkových nákladů a prodejní ceny.
- Výnosy, možnosti zvyšování výnosů.
- Hospodářský výsledek, zisk a ztráta.
- Zdroje financování, vlastní a cizí zdroje, krátkodobé a dlouhodobé zdroje – popsat a uvést příklady.
- Možnosti financování majetku – uvést možnosti, popsat jejich výhody a nevýhody.

8. FINANCOVÁNÍ V PODNIKÁNÍ

- Co je to financování
- Krátkodobé vs. dlouhodobé financování
- Vlastní zdroje, vlastní kapitál.
- Leasing – operativní vs finanční. Výhody a nevýhody
- Úvěry a půjčky. Výhody a nevýhody.
- Možnosti úvěrů a půjček.
- Proces poskytnutí úvěru.
- Ručení za úvěr.
- Úvěr při založení podnikání – podnik. záměr, zakladatelský rozpočet
- Náklady spojené s cizím financováním. Úrok, poplatky, RPSN.
- Platební schopnost a neschopnost, splátkový kalendář, mimořádná splátka.

9. MAJETEK V PODNIKÁNÍ

- Členění a charakteristika majetku – dlouhodobý a krátkodobý majetek
- Koloběh majetku
- Podrobné členění dl. a kr. majetku – uvést podrobně, k tomu příklady
- Evidence a inventarizace jednotlivých druhů majetku
- Způsoby financování majetku – uvést příklady, výhody, nevýhody.

10. DODAVATELSKO-ODBĚRATELSKÉ VZTAHY V PODNIKÁNÍ

- Co můžeme nakupovat
- Co jsou to zásoby, druhy zásob
- výběr dodavatele – co ovlivňuje výběr dodavatele
- Kupní smlouva – náležitosti kupní smlouvy

- Průběh pořízení, doklady – objednávka, faktura, dodací list, daňový doklad, příjemka, výdejka, skladní karta
- Reklamace, záruční doba
- Ochrana spotřebitele
- Skladování – hmotná odpovědnost, inventura zásob
- Vlastní výroba

11. OBĚŽNÝ MAJETEK

- Struktura majetku podniku
- Členění oběžného majetku, charakteristika.
- Koloběh oběžného majetku.
- Zásoby – typy a příklady zásob.
- Pořízení zásob, oceňování zásob, evidence a skladování zásob, karta zásob, inventarizace, hmotná odpovědnost, proces přejímání zásob na sklad.
- Zásobování podniku – spotřeba zásob (běžná, pojistná zásoba, minimální a maximální zásoba), stanovení velikosti objednávky, optimalizace zásob.

12. ZÁSoby

- Charakteristika zásob,
- Druhy zásob.
- Materiálové zásoby – podrobné členění
- Oceňování zásob.
- Proces přejímání materiálu a zboží na sklad, související písemnosti (příjemka, výdejka, dodací list, skladní karta)
- Evidence zásob, oceňování zásob (při pořizování, při vyskladnění), skladní karta
- Inventarizace zásob – popsat postup při provádění inventarizace, vypořádání inventarizačních rozdílů.

13. DLOUHODOBÝ MAJETEK

- Dlouhodobý majetek - definice, členění. Příklady různých druhů majetku
- Oceňování DM – co je součástí vstupní ceny, co není.
- Způsoby pořízení DM.
- Financování DM – vlastní prostředky, leasing (finanční, operativní), úvěr
- Dokumenty a evidence DM – karta majetku, zařazovací protokol (protokol o uvedení majetku do užívání), odpisový plán.
- Opotřebení, odpisy, a vyřazení DM.
- Inventarizace – fyzická inventura, jak se provádí, její význam.

14. VÝBĚR ZAMĚSTNÁNÍ

- Trh práce. Kvalifikace.
- Hledání a výběr zaměstnání – způsoby hledání práce, jak se ucházet o místo, životopis, motivační dopis.
- Pracovní pohovor – jak se připravit na pracovní pohovor, které otázky mohou zaznít, na co by se zaměstnavatel neměl ptát.
- Spolupráce s úřadem práce.
- Doplnující otázka: Pokud je uchazeč evidován na úřadu práce, má povinnost platit za sebe sám zdravotní a sociální pojištění?
- Vznik zaměstnání – jakým způsobem mohu být zaměstnán, druhy práce a prac. smluv
- Který zákon upravuje podmínky zaměstnání?

15. PRACOVNÍ POMĚR – VZNIK PRACOVNÍHO POMĚRU

- Který zákon upravuje pracovní poměr?
- Účastníci pracovně právních vztahů
- Vznik pracovního poměru. Jakým způsobem vzniká pracovní poměr;
- co musí obsahovat pracovní smlouva,
- zkušební doba,
- pracovní poměr na dobu určitou,
- dohoda o hmotné odpovědnosti
- dohody mimo pracovní poměr – výhody, podmínky, zdanění;

16. PRACOVNÍ POMĚR – PRŮBĚH PRACOVNÍHO POMĚRU

- Který zákon upravuje pracovní poměr?
- Účastníci pracovně právních vztahů
- povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance,
- pracovní doba a její rozvržení, dovolená,
- postavení odborů, kolektivní smlouva.
- Dokumenty vydávané při ukončení pracovního poměru.
- Kolektivní smlouva, postavení odborů.
- Odpovědnost za škodu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, pracovní úraz.

17. PRACOVNÍ POMĚR – ZÁNIK PRACOVNÍHO POMĚRU

- Který zákon upravuje pracovní poměr?
- skončení pracovního poměru – jak může být rozvázán,
- kdy pracovní poměr končí,
- výpověď zaměstnance, výpověď zaměstnavatelem, dohoda
- kdy zaměstnavatel nemůže dát zaměstnanci výpověď,

- odstupné.
- Dokumenty při zániku pracovního poměru
- Úřad práce – jaké služby nabízí. Co je to rekvalifikace. Příklad podpory v nezaměstnanosti.

18. PERSONÁLNÍ ČINNOST A BEZPEČNOST NA PRACOVÍŠTI

- Kategorie zaměstnanců, výběr zaměstnanců a plánování jejich potřeby.
- spolupráce s Úřadem práce,
- postup při přijímání zaměstnance - životopis a motivační dopis, pracovní pohovor
- hodnocení zaměstnanců, motivace zaměstnanců
- péče o zaměstnance,
- zaměstnanecké benefity a jejich výhody, které benefity jsou pro zaměstnavatele daňově uznatelné – uvést příklady
- Jakou pracovní dokumentaci o zaměstnancích vedeme – docházka, pracovní úrazy, mzdové dokumenty
- BOZP, povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele při pracovním úrazu, náhrady,

19. ODMĚŇOVÁNÍ PRACOVNÍKŮ

- Mzdové předpisy.
- Rozdíl mezi mzdou a platem
- Minimální mzda a zaručená mzda, naturální mzda.
- Formy a složky mzdy – základní, pobídkové, náhrady mezd.
- Hrubá mzda, čistá mzda, zákonné odvody, srážky ze mzdy/platu.
- Sociální a zdravotní pojištění
- Nemocenské pojištění

20. ZDAŇOVÁNÍ PŘÍJMŮ ZE ZAMĚSTNÁNÍ

- Který zákon upravuje zdanění příjmů ze zaměstnání
- Druhy příjmů ze zaměstnání
- Rozdíl mezi pracovní smlouvou a dohodami mimo pracovní poměr
- Dohody mimo pracovní poměr – výhody a nevýhody, zdanění, odvody.
- Daň z příjmu FO – zálohová a srážková,
- Základ daně z příjmů ze zaměstnání
- základní slevy na dani, daňové zvýhodnění.
- Zaměstnanecké benefity a jejich výhody, které benefity jsou pro zaměstnavatele daňově uznatelné – uvést příklady

21. FINANČNÍ TRH – peněžní trh

- Charakteristika finančního trhu a jeho členění.
- Subjekty působící na finančním trhu.
- Hotovostní placení, peníze – ochranné prvky bankovek.
- Bezhotovostní placení – příkaz k úhradě, pojmy kód banky, datum splatnosti, variabilní symbol, příkaz k inkasu, SIPO.
- Platební karty – popis debetní a kreditní karty, různé způsoby plateb, QR kód.
- Výpis z účtu – jaké údaje obsahuje. Elektronické bankovníctví, co znamená příkaz k autorizaci. Bankovní poplatky.
- Cizí měny – rozdíl mezi valutou a devizou, kde nakoupím valuty, co je kurs měny.
- Úrok a úroková sazba – pevná a pohyblivá, splácení úvěru – anuitní splátka. RPSN.

22. FINANČNÍ TRH – finanční a spořicí produkty

- Co je to finanční trh
- Subjekty působící na finančním trhu
- Komerční banky, základní operace komerčních bank a bankovní produkty.
- Bankovní vklady, druhy vkladů a účtů.
- Stavební spoření, státní podpora, úvěry ze stavebního spoření.
- Penzijní systém a penzijní spoření.
- Cenné papíry – co je cenný papír, nominální hodnota, tržní hodnota,
- Dluhopisy.
- Majetkové CP – akcie, podílové listy.
- Práva a povinnosti akcionáře
- Instituce k obchodování s CP. Kdo může obchodovat s CP.

23. FINANČNÍ TRH – úvěry a pojistné produkty

- Co je to finanční trh
- Subjekty působící na finančním trhu
- Úvěry – co je to úvěr.
- Typy úvěrů a stručný popis, co je bezúročné období, americká hypotéka, jistina, úroková sazba, RPSN. Splátkový kalendář, mimořádná splátka.
- Proces poskytnutí úvěru.
- Ochrana spotřebitele na finančním trhu.
- Splátkový prodej. Zástavárny.
- Životní pojištění.
- Pojištění majetku, pojištění odpovědnosti, spoluúcast.
- Důležité body pojistné smlouvy.

24. NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

- Vysvětlíte národní hospodářství, odvětví, členění na sektory.
- Příklady činnosti v jednotlivých sektorech.
- Velké korporace, monopol, globalizace – vysvětlit.
- Ukazatele úrovně NH, vysvětlíte pojem HDP, hospodářský cyklus HDP.
- Inflace a její vliv na ekonomiku. Vysvětlit podstatu inflace, její důsledky a popsat, jak se bránit jejím důsledkům. Druhy inflace.
- Nezaměstnanost – druhy a typy nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti.
- Platební bilance.
- Centrální banka a její role.

25. STÁTNÍ ROZPOČET

- Státní rozpočet – popsat.
- Návrh státního rozpočtu, kdo jej navrhuje a kdo schvaluje, rozpočtové provizorium.
- Bilance státního rozpočtu – přebytkový, vyrovnaný a deficitní rozpočet,
- Příjmy a výdaje státního rozpočtu, uvést příklady.
- Co jsou mandatorní výdaje, uvést příklad.
- Sociální zabezpečení a dávky – jaké jsou dávky sociálního zabezpečení, příklady.
- Sociální pojištění v rámci EU.